

ادیب نیشابوری

شیخ عبدالجواد ادیب، فرزند ملا عباس در سال ۱۲۸۱ هـ ق به دنیا آمد. وی از خانواده متوسط الحالی بود که در نیشابور به امر زراعت مشغول بودند. در چهار سالگی چشم راست و قسمتی از چشم چپ را به بیماری آبله از دست داد و با این همه علوم مقدماتی را تا شانزده سالگی در زادگاه خود آموخت و در سال ۱۲۹۷ هـ ق به مشهد رفت و در «مدرسه خیرات خان»، و بعد در «مدرسه فاضل خان» و «مدرسه نواب» اقامت گزید و پس از مطالعه و تحقیق در فنون ادبی و احاطه بر لغت و شعر عرب، چهل و سه سال در مشهد به تدریس طلاب پرداخت.

و شاگردانی همچون بدیع الزمان فروزانفر، محمود فرخ، محمد امین، ادیب طوسی، محمد تقی ادیب نیشابوری، محمد تقی بهار، محمد پروین گنابادی، مجدالعلی بوستان، سید حسن مشکان طبسی و ... ادیب تمام عمر مجرد زیست و در ۱۲ ذی‌عقده سال ۱۳۴۴ هـ ق در مشهد درگذشت. اشعار وی در حدود پنجهزار بیت قصیده و غزل و رباعی و بیشتر به سبک خراسانی است و تحت عنوان لثالی مکنون به اهتمام عباس زرین قلم به چاپ رسیده است.

کاشکی

کاشکی دلبر من با دل من داد کند
گاهگاهی به نگاهی دل من شاد کند
ترسم آن لیلی رخسار بدان شیرینی
دل مسجون مرا روزی فرهاد کند
چون بر آن روی و بر آن موی وزه باد همی
دل من یازد فرموده استاد کند^(۱)

۱- از محمد صالح مروزی از شعرای متقدم (لباب الالباب)

بناده تلخ دهد، بوسه شیرین ندهد

داوری کو که میان من و او داد کند

ادیب نیشابوری

تنها شعر سیاسی که از ادیب نیشابوری سراغ داریم، قصیده ای است درباره قرار داد
ننگین ۱۹۰۷ انگلیس و روس و تقسیم ایران را به مناطق نفوذ خود سرود و در زیر ابیاتی
از آن رامی آوریم:

که گمان داشت که بنگاه فریدونی را از چپ و راست کند دشمن چونین تقسیم
کی روا بود که رامشگه نوشروانی از چپ و راست زد و پهلو گردد به دونیم